

ایران امروز ١٩٠٧ - ١٩٠٦ ، ایران و بین النهرين

كتىيەكە ئۆزىن ئۆبىن (Eugene Aubin) بالويىزى فەرەنسە لە ئىران (١٩٠٥ - ١٩٠٧) نۇرسىيەتى. ناوى ئەسلى كتىيەكە بىرىتى بوه لە "مانگى شەمىي چاردە" بەلام لە تەرجمەمى فارسىدا ئەم ناوە سەرەتە پى دراوە.

كتىيەكە، لەراستىدا بىرەوەرى سەھەرى بالويىزە لە تارانمە بۆ تەورىز و ورمى و ئىسەھان و كرمانشان و خانەقىن و بەغدا.

فەسلى چوارەمى كتىيەكە (لایپرە ١٣١ - ١٠٦) ناوى "لە خاكى كورداندا" لە سەھە دانراوه و بىرەوەرى سەھەرى ورمى، نەغەدە، مەھاباد، مياندواو و مەراغەيەتى كە راستەمۆخۇ بۆکان ناگىرىتەمە، بەلام يادداشتەكانى مەھاباد و مياندواوى بالويىز زور خالى ئەوتقىان گىرتۇتەمە كە پىوهندى بە بۆکان و دەور و بەريشى پەيدادەكمەن :

كەريم ئاغاي شاروپيران، عەزىز ئاغاي كۆسمەكەرىز و زۇرىكى تر لە ئاغاوانى دىبۈكى لە يادداشتەكاندا ناویان هاتوھ، شەپەرى شا عەببىاسى سەھەمى لەگەل مۇكىرىيەكان ئامازەتى پېكراوه. ژمارەى بنەمالەتى موكىرى بە ٥٠ ھەزار و دىبۈكىرىيەكان ١٠ ھەزار قىبلالوھ و دەلى دىبۈكىرىيەكان باشىرىن يارمەتىدەرى حۆكمەتى ئىرانن "موقتى" مۇكىرىيەكان "مەلا مەممەد"، ژمارەى لاينگرەنلى تەرىقەتى نەقشى لە ناو خەلکدا زىاتە، ھەر بۇيەش دەولەت لايەنلى قادرىيەكانى گىرتۇھ و ئەوان بە ھېز دەكات ! دوو كەسايەتى گەورەنى ناوجەكە، "شىخ شمس الدین شەريف كەندى" و [شەرفەكەند] و حاج سەيد عەبدولكەرمى زەمبىلەن . قادر ئاغاي ئاگىرىقاش سەرۆكى دىبۈكىرىيەكانە . چۆمى تەتەھو و جەغەتمۇ دەگەنە مياندواو، گوندى كەلبى رەزاخان و بازارى قەباخەندى و "چارداوەررو" واتە چواردۇلىيەكانى سايقەلە و تىكاب لە ھۆزى "لەك"ن و ئاغا مەممەد خانى قاجار رايگۆيىستۇونەتە ئەم شوينە و زور بابەتى تر تەرجمەمى فارسى كتىيەكە زور لاواز .

اورژن اوين، ایران امروز ١٩٠٧ - ١٩٠٦، ایران و بین النهرين - سەفرنامە و بىرسىيەتى سفیر فرانسە در ایران، تەرجمە و حواشى و توضیحات از على اصغر سعیدى، چاپ اول، كتابفروشى زوار، تهران [١٩٨٣] ١٣٦٢، ٥١٩ صفحە، فارسى .

